

קייץ

הקייץ ההוא היה חם מהרגיל. המאוורר הניע ראשו לשלילה כל היום, ולא עזר. אמה היתה נעולה במקום ההוא, אביה היה בביתו האחר (היא עדיין לא ידעה עליו), אחיה נסע לקיבוץ בצפון כדי להתנדב לקטיף ולאבד את בתוליו. היא נשמה עמוק את החופש והשקט. שעות ישבה בכיסא הנוח המרופט במרפסת, מול האורנים, ההר והמאוורר המדוכדך. לידה, על הרצפה, התרוממה ערימת ספרים. אוושת הדפים התמזגה באיוושת מחטי האורנים בחצר, והיא הרגישה איך היא נהיית חכמה יותר בכל רגע ומתקרבת לשולי סודם של החיים עצמם.

לפעמים נמאס לה לרבוץ כל היום. אז היתה לובשת את הביקיני הסרוג ועליו גלבייה לבנה ארוכה. ליד חנות הפרחים הקטנה עצרה טרמפים למרכז הכרמל. שם, בפנית רחוב דרך הים הניפה יד, מחכה לטרמפ נוסף שייקח אותה עד לים. בחוף היתה מוצאת פינה ריקה מאדם, משתרעת על המגבת שפרשה, ובעור מבהיק משמן אגוזים ועפעפיים כתומים נוכח השמש, היתה חולמת על המקומות שעוד לא ראתה, אי שם בצד השני של הים הפרוש לרגליה. בערב, היא ידעה, תלך לשמור על הבן של אן, השכנה הבלגית ששכרה את הדירה בקומה העליונה מציפורה, השכנה שחזרה בתשובה ועברה לגור בצפת. היא חשבה על אן שהשאירה את בעלה המדען בכריסל ובאה ללמד מתמטיקה בטכניון, והיה לה תינוק שהיא אף פעם לא ראתה כי תמיד ישן כבר כשהגיעה, ומעולם לא התעורר. היא חשבה שאולי אן בכלל המציאה את כל הסיפור על התינוק, אבל בעצם בשביל מה.

היו עוד כמה אמהות צעירות ששמרה על הילדים שלהן מדי פעם. היא אהבה להיזכר בהן, ואפילו לערוך תחרויות קטנות, מי הכי נעימה, הכי יפה, הכי כיף לדבר איתה. היתה רוזי הבלונדינית הצחקנית, אמו של רן הצחקן, היתה אופירה, קצוצת השיער, הרצינית, הממושקפת, שתמיד התעניינה איך הלימודים והתינוקת שלה היתה בכיניית, והיתה אן. היא אהבה לבוא לאן. הדירה בקומה העליונה היתה מוארת באור רך, שהפיצה מנורה מחופה כאהיל צהוב כהה. אפשר היה לטבוע בספה הגדולה עם ריפוד בצבע יין (אצלם היתה ספת "הזורע" נוקשה עם ידיות עץ טיך), ועל השולחן הנמוך הניחה אן צלחת גדולה מלאה שוקולדים בלגיים חומים כהים, מרירים, שהיא אף פעם לא הצליחה להתאפק מלחסל את כולם.

אן תמיד רצה לאיזשהו מקום. בכל פעם הראתה לה היכן מונח הבקבוק לשעת חירום, ומספר טלפון למקרה ש... להתראות חמודה, תהני מהשוקולד! אמרה במבטא הצרפתי

הכבד שלה, וטרקה את הדלת אחריה. היא היתה יושבת על הספה הרכה, קוראת ומכרסמת שוקולדים, או בוהה במרפסת, אותה מרפסת שהיתה גם להם, אבל מהקומה השלישית הכל נראה קצת אחרת: רק הצמרות של עצי החרוב והאורן שבחצר וגגותיהם האדומים של הבתים על פסגת הגבעה הירוקה שמעבר לוואדי. היא חשבה על אן. סתם חשבה, אולי על החיוך שלה שזכה במקום הראשון בכל התחרויות הקטנות שלה, או על החורף בבלגיה, כשאן היתה נערה בגילה ובנתה בובת שלג ענקית.

היא עצמה אף פעם לא ראתה שלג.

באצבעות דביקות רחפה לפיה קוביית שוקולד מריר-נמס, ועוד אחת ועוד אחת, ולעסה לאט ובשקידה.

פעם נכנסה לחדר השינה של אן. כפינה ניצבה מיטת התינוק מכוסה בד טול לבן דק כהינומה. היא שמעה את נשימותיו השקטות, אבל לא ראתה את פניו שהיו טמונים בשמיכה. היא כרעה למרגלות שידת מגירות גדולה. בגדי תינוקות וחיתולים. עוד בגדי תינוקות וחיתולי בד. רק במגרה התחתונה היו מונחים מכתבים בערכוביה. הידיים שלה ערבבו את המעטפות עם הבולים הזרים וסידרו מהם מניפה. איזה מהם תקרא ראשון? סוף סוף החליטה ופרשה את הנייר המקופל. הדף הלבן היה מכוסה מילים כחולות. זרות. היא לא הבינה אף מילה.

אולי בארון הגדול תמצא משהו. שלא תחרוק, הדלת. בכל זאת חרקה, נאנחת כמו אחת הזקנות על הספסל שמול הצרכנייה. על המדפים נחו מקופלים בערימות סדורות חולצות טריקו, תחתונים וחזיות. אף פעם לא ראתה כל כך הרבה חזיות בארון של מישהי. אמא שלה לבשה תמיד את החזייה הלבנה, נטולת העיטורים או זו הבז' מכותנה. רק שתיים אלה לא לוחצות, הסבירה. אחר כך השליכה גם אותן והסתובבה בלי. שדיה הכבדים התנדנדו מתחת לכתונת הפרחוניית שאף פעם לא כובסה.

היא משכה חזיית תחרה מתוך הערימה. במהירות הסירה את הגופייה ומדדה. גביעי התחרה נותרו מקומטים וכמעט ריקים. התינוק מלמל תוך שנתו והיא מיהרה להסיר את החזייה ולתחוב אותה בחזרה לארון.

אן חזרה מאוחר אבל למחרת היה חופש, ולא היה לה אכפת. תמיד נדרכה כששמעה את המפתח בחור המנעול, ואן התפרצה פנימה מחייכת, בועטת מרגליה את נעלי הסירה השחורות, צונחת לידה על הספה ושואלת אם הכל היה בסדר. הוא לא התעורר אפילו פעם אחת, היא היתה עונה, ומסתכלת בפניה של אן, בעיניים החומות הגדולות, ובאף הישר והחיוך והידיים שחיטטו בארנק והושיטו לה את שכרה. לפעמים ירדו העיניים שלה עד לשדיים המלאים - אולי היא עוד מניקה, תהתה, וחשבה על הניצנים הזעירים שלה שאינם ראויים עדיין אפילו לחזייה, והרימה מהר את המבט. אן לא שאלה איפה ההורים שלה, שלא נראו זמן מה בשכונה. אורית ורחלי, החברות שלה דווקא כן שאלו, אבל היא רק אמרה, נסעו, ועכשיו, בחופש, כמעט לא ראתה אותן בכלל. באי-רצון היתה מתרוממת מן הספה, אוספת את הספרים שהביאה, ולפעמים גם את המחברת והעט, שם שרכטה כל

מיני רשימות ושירים. את ממש תולעת ספרים, אמרה פעם אן. את מוזמנת לבוא לקחת ספרים מהספרייה שלי, התחלתי לקרוא קצת עברית, אן חייכה ופניה נדלקו. היה לה ניחוח של חוצלארץ, של לסלי קארון באמריקאי כפרים שהוקרן בטלוויזיה, ואבא שלה, כהרגלו, סיפר לה איך העריץ את ג'ין קלי כשהיה נער צעיר, ואמא שלה, שהכל היה שלילי בעיניה בתקופה ההיא, אמרה על לסלי קארון שהיא ממש לא יפה. אבל היא חשבה שכן. "תבואי לקחת ספרים?" אן שאלה, הושיטה כף יד ארוכת אצבעות וליטפה את זרועה. היא גמגמה משהו בתשובה ונסה, דוהרת מטה במדרגות, פותחת את הדלת הנעולה ומתנשמת, נשענה עליה, עוצמת עיניים.

מאז היתה אן מתיישבת לידה על הספה בכל פעם ששבה מבילוייה, ומספרת לה על ספרים שקראה, על מקומות שהיתה בהם (בכל העולם), על סרטים שאהבה במיוחד (מטריות שרבורג והאחיות מרושפור ו-400 המלקות, כמעט כמוה). היא סיפרה לה איך ב-68' צעדה עם מי שהיה אחר כך בעלה בשאנו אליזה ונשאה שלט עם ציור של לנין בוכה בדמעות אדומות ומתחת כתוב "תתעורר, לנין, הם השתגעו..." וכמה רתח אז הדם בעורקים, וכמה השתנו החיים מאז...

אן התנצלה שבטח כבר מאוחר, אבל עכשיו חופשת קיץ, לא נורא, שתישאר עוד קצת, כי היא ממש לא יכולה להירדם, כל כך חם. היא סיפרה על התינוק, שהוא כבר בן שנה וחצי, ומהיום הראשון הוא ישן שמונה שעות, ואפילו על האהבה דיברה, במין התפלספות צרפתית, "לאמור, לאמור", כל ה"לאמור" זה "נה מה כי ט פה". כשנוטשים אותך, איפה נעלמת האהבה? לפעמים היתה מתרוממת מהספה ומתמתחת, ניגשת לפטיפון ומניחה תקליט של איזה זמר בקול חרישי, שלא להעיר את התינוק. פעם היא הניחה תקליט של זמרת. זאתי ורוניק סנסון, חייכה, אני הכי אוהבת אותה. בתנועות עגולות רקדה על השטיח ושרה עם הזמרת בצרפתית היפה שלה, שנשמעה כמו מוסיקה בעצמה. אוללה, איזה חום פה ביזראל, נאנחה ויצאה למרפסת. אחר כך נעמדה מול המאוורר וניערה את חולצתה הדקה. היא נותרה לשבת על הספה, כברה ומסורבלת.

את רזונת, מה את אוכלת כל היום? שאלה אן לילה אחד. בקיץ ההוא חוותה את ניסיונות הבישול הראשונים שלה, עוף חרוך עד כלות, מרק מתובל בחמש כפות פלפל שחור. היא אכלה בעיקר גלידה וכייגלה ושוקולד בלגי, כמובן. השמש עוד היתה כווייה בווערת בשמים כשחזרה הביתה, רגליה בכפכי האצבע מכוסות חול עיקש שלא ירד במי הברז בחוף. אן עמדה בכניסה, ממש מול הדלת שלהם. הנה את! שמחה לקראתה, היית ביים? איזה יופי! הלוואי שהיה לי זמן, הייתי באה איתך! בדיוק חיפשתי אותך. אני רוצה שתבואי הערב. אבל אני לא יוצאת. יש כמה דברים שאני לא ממש מבינה בספר בעברית שהתחלתי לקרוא. אולי את יכולה לעזור לי? אני גם אכין לנו משהו טעים...

ערב שלם עם אן בבית! היא קפצה מול המראה בחדר השינה הריק של הוריה. הפנים שלה היו צרובי שמש. האף היה חרוך לגמרי. עוד מעט יתקלף. כמה שאני מכוערת! היא

תהתה מה אן חושבת עליה. שהיא מן "גילגלי" כזאת שגרה לבדה, עצמאית לגמרי למרות שהיא רק בת 13 וחצי? שהיא ילדה נטושה וצריך לרחם עליה? אולי בגלל זה הזמינה אותה לארוחה, בתירוץ העלוב ההוא עם העברית? שהיא חמודה? מעניינת? תולעת? יורמית? משונה? לא חשוב. בטח לא חושבת עליה בכלל.

בשמונה בדיוק צלצלה בפעמון הדלת בקומה השלישית, ואן פתחה מיד. ששש, לחשה, הוא רק עכשיו נרדם... על השולחן בפנינת האוכל הקטנה היתה מונחת קערת סלט גדולה וחביתות, גבינה לבנה, ואפילו בקבוק יין. היא טרפה הכל. זה היה כל כך טעים, כמו בארוחות הערב, פעם, לפני שהבלגן עם אמא שלה התחיל, והיא היתה עוזרת לחתוך את הירקות לסלט קטן-קטן, ואחיה היה עורך את השולחן. אבא שלה היה מגיע באמצע הארוחה מהעבודה ודג עגבנייה מן הקערה, לפני שרחץ ידיים והתיישב, ומהחלון הפתוח נשב פנימה ריח בצל מטוגן וחביתות מהבתים של השכנים, שגם הם הכינו בדיוק ארוחת ערב, והכל היה מדויק כמו "שבץ-נא" כשמוצאים את כל המילים.

היא הסתכלה איך אן לוכדת על קצה המזלג פיסות קטנות של ביצה ולועסת בעדינות מנומסת. לפעמים רצתה לגעת באן, לבדוק שאינה עשויה מקורי סרטים. היא חייכה בפה מלא אוכל, ואפילו לגמה מן היין בלגימות גדולות של נווד צמא. מיד כשסיימה כוס אחת הרגישה חם בפנים וקצת סחרחורת. היא שתתה עוד כוס כי היתה צמאה, ועוד אחת כי נהייתה עוד יותר צמאה. אז באמת הסתובב הכל, הספה, השולחן, הכיסאות, המנורה עם האהיל הצהוב כהה. היא רצתה לרקוד עם אן ואלס, ואן צחקה, את שיכורה, ילדה.

מה עם הספר ההוא שאמרת שאת לא מבינה, ניסתה להתעשת, אבל החדר צף לה מול העיניים ואן אמרה שאולי זה לא בסדר שהניחה לה לשות.

הן ישבו יחד על הספה, הספר בידיהן, אצבעותיהן כמעט נוגעות, והיא קראה בקול איך חנה גונן אמרה שכוחה לאהוב הולך למות, היא אינה רוצה למות, והלב שלה דפק ודפק כמו שעון שהשתגע. היא הרגישה כאילו הראש שלה עוד רגע צונח ומתגלגל למטה אל השטיח הבד' השעיר, כאילו נחתך בגליוטינה. בעיניים עצומות שמעה את הקול של אן אומר, בואי, שימי ראש עלי, על הכתף. הן ישבו ככה כמה דקות, או אולי הרבה זמן, היא לא ידעה כמה זמן עבר, ושתקו. היא יכלה להרגיש את הנשימה של אן, את בית החזה שלה עולה ויורד, והיא היתה בטוחה שאן שומעת את פעימות לבה שלה. כף ידה, שהיתה מונחת על חצאיתה השחורה של אן, חשה בקימורי הירך העדינים מבעד לכד. הפנים של אן היו מולה, קרובים, הנחיריים, השפתיים המרוחות שפתון שקוף. פתאום עלתה על גדותיה, כל הרגשות שנעלמו בחודשים האחרונים כמו מתחת למעטה חול דק, מאז הגיעו שני סניטרים גדולי גוף ואספו את אמא שלה מהרצפה, ואמא שלה השתוללה וצעקה הצילו, הצילו, אבל הם לקחו אותה, ועוד שעה ארוכה אחר כך הדהדו הצרחות שלה באוזניים, ולא עזרו כדורי הצמר-גפן שדחפה לשם, ולא עזר אבא שלה שיצא מיד אחרי שאמא שלה נלקחה, כדי להביא לה חלוק ועוד כמה דברים, ואמר לה, את כבר ילדה גדולה. בגילך אני עבדתי כבר במפקדה הגרמנית בפינוי פסולת של הפצצות. את יכולה

להישאר בבית, ואני אהיה עם אמא ואתקשר הביתה פעם ביום לדעת שהכל בסדר. כל הרגשות האסופים עמוק-עמוק בין הבטן לבית החזה עלו והציפו אותה. היא טמנה ראשה בחזה של אן ומשהו כמו בכי בעבע ופרץ מתוכה. אן חיבקה אותה וליטפה לה את השערות, והיא המשיכה לייילל, מתמכרת לבכי שלא ייגמר אף פעם, והחולצה של אן כבר היתה רטובה לגמרי מהדמעות שלה. אן התכופפה ונשקה לה על ראשה, ומלמלה "נו פלור או פה" אל תבכי. אבל היא לא רצתה להפסיק, זה היה כל כך נעים. הנשימות שלה היו עדיין טרופות אבל הדמעות יבשו, והותירו את עיניה - זוג פנסים אדומים. מה קרה לבעלך, היא העזה ושאלה את אן כשהזדקפה. אן שתקה לרגע. ידה עדיין ליטפה את שערותיה כבהיסח דעת. הוא חוקר מוח, אן אמרה, מחפש תרופות חדשות למחלות, אבל בדרך, איבד את הלב. סה לה ווי. אנחנו לא מדברים בכלל. עורכי הדין שלנו הם אלה שמדברים במקומנו. לפעמים אני יושבת פה על הספה בלילה, וחושבת עליו. כמה מעט שליטה יש לנו בחיים של האדם הקרוב לנו. ועכשיו הוא כל כך רחוק. אן ניגבה את עיניה בכף ידה, והיא עטפה את כתפה בחיבוק, והרגישה איך גווה של אן נרעד פתאום. היא ליטפה את ראשה של אן לאט, בנחת. ואז הסתחרר בה היין ונורא הצחיק אותה איך שתיהן מתבכיינות ביחד או אולי הציפה אותה שמחה פרועה על כך שהן יושבות ככה, כמו חברות על הספה הרכה הזאת וצמרות האורנים והחרוב מציצות מעבר למרפסת וורוניק סנסון שרה בשקט ברקע. היא לא יכלה להתאפק. המוני גולות דגדגו בגרון. היא צחקקה קצת, ועוד קצת. ואז, בבת אחת, פרצו כל הגולות החוצה. היא לא יכלה לדבר מרוב צחוק. אן הרימה ראש, מופתעת, אבל נדבקה מהצחוק שלה, וכבר התפתלו שתיהן על הספה, לא מצליחות להירגע. לרגע חדלו, הביטו זו בזו במבט חמור סבר, ושבו, פררצצ... הבטן... כבר... כואבת... לי, נאנחה אן. היא שלחה יד חצופה והניחה אותה על הבטן הרכה של אן. לרגע השתקו והביטו זו בזו. כף היד היתה עדיין מונחת על קימור הבטן החמים. אן התרוממה פתאום. את שיכורה לגמרי, ילדה. לכי הביתה עכשיו. היא היתה רצינית לגמרי, כאילו חזרה להיות מבוגרת אחרי הצצה פתאומית בילדה שהיתה פעם. לרגע הביטה באן כמתעוררת משינה. פניה היו מוכתמים והלב עדיין לא נרגע. אן חייכה מין חצי חיוך נבוך. לכי, חמודה.

היא חלפה על פניה, רגליה עדיין לא יציבות. תודה על הארוחה - הקיץ כמעט נגמר, והיא סיימה את כמעין המתגבר, ואת מרד הנפילים ואת גיל התבונה. היא פגשה את אביה במילק־בר בהדר, והוא קנה לה מילק־שייק וניל ועוגת שוקולד ואמר שהוא בא הביתה, כי הכל נגמר, ולמרות שהיא באמת בוגרת ועצמאית היא צריכה קצת השגחה. מה נגמר? היא שאלה, והוא הניד בראשו והאיץ בה לסיים את המילק־שייק (רק לאחר שנים תקרא ביומניו ותבין). אחיה חזר מן הקיבוץ שמח ושזוף. הוא לא דיבר הרבה אבל היא הבינה שהיתה שם איזו מתנדבת סקנדינבית שעזרה לו לאבד את כתוליו, והיא צחקה על הביטוי הזה, לאבד בתולים, כאילו זה משהו שמחפשים אותו אחר כך כל החיים. היא ישבה במרפסת, מול האורנים וההר, ועדיין ירדה לים, אבל בערבים

סתם בהתה, ופעם אפילו עלתה עד לקומה השלישית ועמדה מול הדלת אבל ירדה חזרה. אן גרה שם עדיין אבל מאז הערב ההוא לא קראה לה לשמור על התינוק יותר, וגם לא כדי לעזור לה לקרוא בעברית. היא פגשה אותה יום אחד בכניסה לבית, מסיעה את העגלה עם התינוק, שהיה עגול פנים, בהיר עיניים ושקט, בכלל לא דומה לאמא שלו. ופעם ראתה את אן הולכת במרכז אנגז'ה עם גבר גבוה ומזוקן. היא תהתה אם האיש הזה הוא בעלה, חוקר המוח שאיבר את הלב. אן אמרה לה שלום קטן, וכמעט נעצרה, אבל מיד השפילה ראש והלכה.

ובוקר אחד, כשיצאה בדרכה לים ראתה משאית גדולה חונה על סף המדרכה, מול הבית. סבלים העמיסו ארגזי עץ מלאים, ושניים אחזו בספה הרכה בצבע יין והניחו אותה על הכביש. אן והמזוקן שלה ירדו במדרגות עמוסי שקיות. היא הביטה לרגע אחורנית. היה נדמה לה שגם אן מביטה בה מעל לשקיות הניילון. השמש סנוורה פתאום את עיניה, והיא עצמה אותן לרגע. בתוך העפעפיים ראתה רק כתום. אחר כך גם אמה חזרה הביתה, שקטה, רכה ורועדת, והגיע סתיו.

(מתוך קובץ סיפורים בכתובים)